

ALICJA STOLARCZYK

SARDYNIA ZACHODNIA

PRZEWODNIK ALICJI

FRAGMENTY

BLOG
POLSKIE WAKACJE
NA SARDYNII

153 strony ekscytującej podróży przez Dziki Sardyński Zachód :) Owoc wielu miesięcy pracy i kilkunastu podróży. Jestem bardzo dumna z mojego piątego przewodnika po Sardynii, ukryłam między jego wierszami mój szczególny zachwyt nad właśnie tą częścią mojej ukochanej wyspy. Chciałabym, byście z pomocą tego opracowania odkryli magię zachodniej części Sardynii, jest naprawdę niesamowita i bardzo, bardzo dzika, nie zostało już wiele takich miejsc tak blisko Polski! Na 16 stronach poniżej fragmenty kolejnych rozdziałów i ich zakres tematyczny.

fragmenty - SARDYNIA ZACHODNIA – PRAKTYCZNY PRZEWODNIK DLA POLSKIEGO TURYSTY I PODRÓŻNIKA

Kilka słów na początek – przewodnik napisałam z myślą o rodakach planujących wakacje na Sardynii oraz korzystających z mojego bloga „Polskie wakacje na Sardynii” - <http://wakacje-sardynia.blogspot.com/> Staram się w przewodniku pokazać wszystko, co może interesować turystów i podróżników – plaże, miasteczka nadmorskie i w głębi lądu, lokalne święta, porty turystyczne i ich ofertę rejsową, przedstawiam scenariusze całodniowych wycieczek do zrealizowania samemu, info o sardyńskiej kuchni i rady gdzie zjeść i nie przepłacić. Na końcu przewodnika **praktyczne rady** dla osób spędzających wakacje na Sardynii – **PRZECZYTAJCIE JE KONIECZNIE**, oraz pomocne zwroty z polską wymową. Wiele ciekawostek i inspiracji związanych z Sardynią znajdziecie na naszym kanale [YouTube „Alicja na Sardynii”](#) oraz na fb fanpage o tej samej nazwie.

W każdym opisywanym miejscu wstawiłam współrzędne geograficzne lub adres. Polecam wgranie w Waszą nawigację samochodową jeszcze w domu wszelkich potrzebnych na miejscu adresów i współrzędnych w GPS – przejazdy na miejscu będą mniej stresujące. Zachęcam do użycia Google Earth i Google Maps – wstukacie nazwę miejsca (dodajcie” sardinia”), na Google Maps wybierzcie opcję mapa satelitarna - i zobaczycie bardzo dokładny obraz terenu z wszystkimi szczegółami, drogami terenowymi a przede wszystkim ze zdjęciami miejsc, plaż, rond, rozwidleń dróg itp... Polecam poczytać sobie przy planowaniu pobytu relacje polskich rodzin z pobytów na Sardynii - [MORSKIE OPOWIEŚCI](#) .

ZASIĘG PRZEWODNIKA - w tym opracowaniu znajdziecie szczegółowy opis zachodniego wybrzeża Sardynii od Bosa na północy do Porto Pino na południu.. Mapka obok obrazuje żółtą linią ten główny zasięg przewodnika. Jednak to nie wszystko, w rozdziale ze scenariuszami całodniowych objazdówek opisałam wiele miejsc z sąsiednich rejonów wyspy - Alghero, Stintino,

plaskowyż z dzikimi końmi w głębi lądu Giara di Gesturi, plaże w Teulada i Chia, zwiedzanie Cagliari i wiele innych. Aby odwiedzić wszystkie opisane w tym przewodniku miejsca, trzeba by spędzić na Sardynii ok. 2-3 miesiące, w zależności od intensywności zwiedzania.

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I - PLAŻE, MIASTECZKA, PORTY TURYSTYCZNE SARDYNII ZACHODNIEJ
– od Bosa na północy do Porto Pino na południu. str 3-84

ROZDZIAŁ II – ZWIEDZAMY OKOLICĘ – 9 propozycji jednodniowych wypadów nie tylko na plażę str 85 - 119

ROZDZIAŁ III – FESTE I SAGRE - czyli zobaczymy, jak miejscowi potrafią się bawić. str 120 - 126

ROZDZIAŁ IV – „NIEBO W GĘBIE” – czego koniecznie trzeba spróbować, gdzie zjeść, gdzie zrobić zapasy spożywcze, co lokalnego ugotować samemu, co przywieźć do Polski. str 127-138

ROZDZIAŁ V – GRUNT TO DOBRA ORGANIZACJA... - czyli kilka praktycznych rad, wskazówek i wyjaśnień o spędzaniu wakacji na Sardynii. str 139-142

ROZDZIAŁ VI – WSIĄŚĆ DO POCIĄGU BYLE JAKIEGO... czyli o środkach transportu publicznego na Sardynii. str 143-152

ROZDZIAŁ VII – NIE TYLKO NA MIGI... - czyli słowniczek polsko - włoski najpotrzebniejszych zwrotów i słówek z polską wymową. str 152-153

fragment ROZDZIAŁU I - PLAŻE, MIASTECZKA, PORTY TURYSTYCZNE SARDYNII ZACHODNIEJ

Szczegółowy opis zachodniego wybrzeża Sardynii od Bosa na północy do Porto Pino na południu.. Ponad plaż, miasteczka nadmorskie i te w głębi lądu, mariny i ich oferta rejsowa, atrakcje turystyczne, punkty panoramiczne, stanowiska prehistoryczne, trasy spacerowe i trekkingowe - to wszystko znajdziecie w tym rozdziale. Są także 2 spore wyspy na pld-zachodzie - Isola Sant'Antioco oraz San Pietro. To piąty przewodnik napisany przeze mnie, w żadnym innym nie opisałam tylu dzikich, nieznanych światu turystyki miejsc, ale właśnie takie jest zachodnie Wybrzeże.

Jednym słowem WITAJCIE NA DZIKIM ZACHODZIE ! :)

PONIŻEJ 7 Z 84 STRON SZCZEGÓŁOWEGO OPISU ZACHODNIEGO WYBRZEŻA,
FRAGMENT OPISU PÓŁWYSPU SINIS:

PUNKT WIDOKOWY, KLIF FALESIA DI ROYA DE SU CANTARU - ciekawe miejsce na

spacer widokowy czy przejażdżkę rowerową. Duży wysoki klif z białych skał, wzdłuż brzegu klifu biegnie ścieżka, na dole pod klifem super dzika plaża, można tam **podpłynąć motorówką, kajakiem**, (gdyby wziąć kajak z plaży Putzu Idu i płynąć mniej więcej wzdłuż brzegu, to byłoby ok 4 km w jedną stronę, trzeba by wziąć kajak na cały dzień). Podjazd w pobliże klifu drogą gruntową, **współrzędne - 39°59'51.1"N 8°24'34.9"E**

PÓLWYSEP SINIS -właśnie wjechaliśmy na teren Penisola Sinis, jednego z najciekawszych i największych sardyńskich półwyspów. Jego teren zaczyna się właśnie **od klifu Su Tingiosu, a kończy na cyplu San Marco**. Można by 2 tygodniowe wakacje spędzić tylko na tym półwyspie i się nie nudzić. Jeśli spędzacie wakacje w innej części zachodniego wybrzeża lub w ogóle w innym rejonie Sardynii, a chcielibyście na jeden dzień tu przyjechać i zobaczyć najciekawsze miejsca i najpiękniejsze plaże, macie **szczegółowy plan takiej wycieczki** w rozdziale IV z wycieczkami.

PUNKT WIDOKOWY, KLIF SU TINGIOSU - ten majestatyczny, wapienny, biały klif o długości 2 km powstał 9-10 mln. lat temu. Wspaniały widok na morze i wyspę Mal di Ventre. Na klifie zakładają gniazda kormorany i mewy. Jak dotrzeć? - podjazd w pobliżu klifu drogą gruntową, **współrzędne 39°58'59.5"N 8°23'57.1"E**, można się przejść pieszo z najbliższej plaży Spiaggia di capo Sa Sturaggia, Proponuje też fajny mały **trekking między klifami** - podjechać pod plażę Capo Sa Sturaggia, zostawić tam auto i brzegiem morza (mając je po lewej stronie) powędrować na klif Su Tingiosu i z niego dalej na północ do klifu Roya de Su cantaru opisanego tu powyżej, powrót tą samą drogą, do przejścia ogółem tam i z powrotem 5,5 km.

WYSPA MAL DI VENTRE, REJSY - muszę Wam powiedzieć, że jeszcze na niej nie byłam i bardzo o tym marzę! mam plan, by popłynąć tam kajakiem, z najbliższego punktu to ok 7 km, i jeśli to możliwe, zostać na niej na noc. To piękna, bezludna, granitowa wyspa z bajecznymi plażami i dziką przyrodą. Długa na ok. 2,5 km i szeroka na ok. 1 km. W najwyższym punkcie wyspy jest 20 m n.p.m. W dawnych czasach nazywała się Malu Entu, co znaczyło złe wiatry, które krążą w jej pobliżu i utrudniają tam nawigację rybakom i żeglarzom. Resztki nuragi, studni i zabudowań mówią, że wyspa była kiedyś zamieszkaana. Do dziś stoi na niej mała latarnia. Na wyspie żyje wiele ptaków, min mewy, kormorany, burzyki, sokoły. Na wyspie kilka małych plaż z jasnym drobnym piaskiem z dodatkiem kwarcu, są i miejsca niesamowite na snorkeling. natomiast głębiej na dnie morza leżą **wraki zatopionych statków** z czasów rzymskich, hiszpańskich, a także z XX wieku (to te "złe wiatry"). W sezonie możecie się **wybrać na wyspę dużą motorówką** z plaży Mari Ermi (opisana poniżej), tu oferta - <http://www.isoladimaldiventre.com/> dorośli 25 euro, dzieci 15 euro. MOżecie od nich także wynająć gommone bez skipera. Tu ładny film z wyspy - <https://www.youtube.com/watch?v=54Y8xJuYxH8>

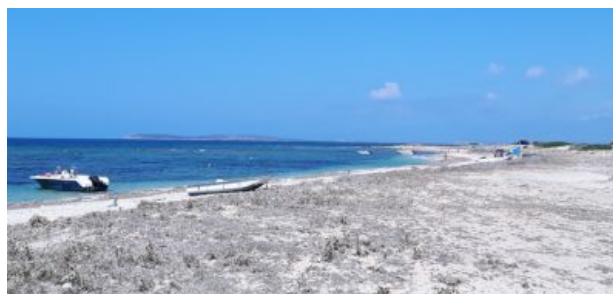

PLAŻA SPIAGGIA DI CAPO SA STURAGGIA - niezłe miejsce na postój kamperem, dzika zatoczka z piaskiem, skałkami i kamykami z widokiem na klif Su Tingiosu, nawet w szczycie sezonu mało tu ludzi, żadnych budynków w pobliżu, dojazd droga gruntową, dużo miejsca na parkowanie bliźutko plaży, współrzędne - **39°58'47.6"N 8°23'36.2"E**

PLAŻA SPIAGGIA DI PORTU S'UEDDA - następna na południe od poprzedniej Sa Sturaggia, dłuższa, szersza, pas jasnego piasku z kamyczkami, pojawia się tu już słynny kwarc, na plażach dalej na południe jest go stopniowo coraz więcej, łagodne zejście do wody, woda w popołudniowym słońcu ma **niesamowity szmaragdowy kolor!**, często stoją tu kampery. W pobliżu plaży kawałek na południe jest mały staw, na którym często bywają flamingi. Portu znaczy port i jest tu **małe moło**, przy którym stają motorówki, właśnie stąd można ruszyć w **rejs na wyspę Mal di Ventre**, o którym pisałam wcześniej. Podjazd pod plażę drogą gruntową, współrzędne miejsca do parkowania - **39°58'38.2"N 8°23'34.8"E**, jest tu sporo miejsca i można podjechać na sam brzeg plaży.

PLAŻA MARI ERMİ - moim zdaniem jedna z **3 najpiękniejszych na półwyspie Sinis!** Oddziela ją od opisaną powyżej mały wysunięty w morze cypel. Duża plaża w kształcie lekko półkolistym o dłu. ok 1,5 km. Szeroki pas drobnego jasnego piasku z dodatkiem kwarcu, płytkie dno, cudowny kolor morza, sporo ludzi w szczycie sezonu, ale plaża duża, można także przenieść się z niej na sąsiadujące, jest tu praktycznie plaża za plażą. Na samej plaży nie ma barów ani wypożyczalni leżaków czy parasoli, w środkowej części plaży ok 200 m od niej jest restauracja Sole e Mare. Na plaży Mare Ermi w sezonie wypożyczycie motorówkę lub popłyniecie w rejs ze skiperem np na wyspę Mal di Ventre, ich strona int - <http://www.isoladimaldiventre.com/> ceny rejsu ze skiperem dorosły 25 euro, dzieci 15 euro, dzieci do 2 lat gratis. Ich nr tel - +39 340 084 6082 W pobliżu plaży działa także szkoła kitesurfingu - <http://www.siniskiteschool.it/438069587> tu kontakt do **wynajmu motorówek i kajaków** z tej plaży - <https://www.facebook.com/pg/Noleggio.Barche.Gommoni.Oristano/services/>
Jak trafić na plażę Mare Ermi - Możecie przyjść na tę plażę spacerem w 10-15 minut ze słynnej Kwarcowej Plaży lub podjechać tu autem, współrzędne dużego parkingu 150 m od plaży -39°58'10.5"N 8°24'01.4"E 100 m na północ dalej przy drodze następny duży parking., a tu parking na brzegu plaży przy jej północnym krańcu w pobliżu cypelka, o którym wspomniałam - 39°58'23.1"N 8°23'40.1"E

ZATOCZKI SU BARDONI I CYPEL SU BARDONI - na południe od ślicznej długiej plaży mare Ermi zaczyna się kilkusetmetrowy odcinek skalnych zatoczek, mieszanka żółto brązowych

skałek i głazów z drobnym, jasnym piaskiem z dodatkiem kwarcu, jest tam bardzo pięknie! Na końcu wystaje w morze malutki klif, można na niego wejść, po drugiej stronie zaczyna się już słynna Kvarcowa Plaża Is Arutas. **Spacer kwarcowymi plażami** - polecam Wam wybrać się na dłuższy spacer w tym rejonie, albo z Kvarcovej Plaży na północ do plaży Mare Ermi i cypla S'Uedda albo na południe. Wszędzie tutaj wśród piasku połyskuje pięknie kwarc o różnych odcieniach, pamiętajcie, że **nie można go zbierać!!!**

KWARCOWA PLAŻA IS ARUTAS - słynna plaża z ziarnami kwarcu, ale jak wspomniałam, kwarc jest także na kilku sąsiednich plażach, choć na Is Arutas jest go wyraźnie najwięcej. Ziarenka kwarcu wielkości większego ziarna ryżu w ślicznych pastelowych barwach, białe, kremowe, zielonkawe i różowe, to piękny widok, morze dzięki nim ma tu niesamowity kolor.

Pamiętajcie, że kwarcu nie można zabierać, po pierwsze grozi wam za to **kilka tysięcy euro mandatu**, po drugie, jeśli każdy trochę weźmie, to za chwile kwarcu już nie będzie...**współrzędne parkingu** przy plaży Is Arutas - $39^{\circ}57'09.7''N$ $8^{\circ}24'11.0''E$, jeśli przyjedziecie od strony Cabras czy Orsitano, czyli z głębi lądu, ostatni odcinek przed plażą biegł piękną **palmową aleją**. Niestety palmy zachorowały i nie wyglądają już tak pięknie :(To miejsce absolutnie do odwiedzenia!

, w 2013 plaża znalazła się na liście **najpiękniejszych plaż świata**. Parkingi przy plaży duże, w sezonie płatne, przy parkingu bar, przy samej plaży żadnych barów i wypożyczalni. W sezonie jest tu bardzo dużo ludzi, wtedy warto podjechać na plażowanie na jedną z plaż sąsiednich a na Is Arutas przyjść na spacer.

Uwaga **dojazd autobusem** - w sezonie jest linia 430 z Oristano - <http://www.arstspa.info/430.pdf> dojedziecie nią także do wykopalisk Tharros.

PLAŻA SPIAGGIA DI SU CRASTU BIANCHU - (wymowa su krastu bianku) od południa plażę Is Arutas zamyka wysunięty w morze niski skalny cypel, zaraz za nim zaczyna się następna przepiękna wypełniona piaskiem i kwarcem zatoczka długości ok 250 m - Su Crastu Bianchu. macie tu **parking gratis** wzdłuż drogi gruntowej 50 m od plaży $39^{\circ}56'46.9''N$ $8^{\circ}24'09.8''E$. Przy plaży żadnych budynków, widoki cudowne, kolor wody nadal ,

dzięki kwarcowi na dnie, ma ten **szczególny szmaragdowo-błękitny kolor** przechodzący w dalszej odległości od brzegu w nasycony granat.

SKOK W GŁĄB ŁĄDU, STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE MONTE PRAMA

I GIGANCI SPOD ZIEMI - musicie wiedzieć, że niecałe 5 km od kwarcowej plaży znajduje się niezwykle ciekawe i tajemnicze miejsce - Sito Archeologico di Monte Prama, pod taką nazwą znajdziecie je na google maps, warto jadąc na plażę zatrzymać się tam na chwilę jadąc na plażę. Otóż w tym dokładnie miejscu, w małej miejscowości Monte Prama, na terenie gminy Cabras. w marcu 1974 roku sardyński rolnik orał sobie pole i natknął się na **dziwny kamień w kształcie... ludzkiej głowy**, tylko trochę większej. Stało się to. Znaleździło przyciągnęło archeologów i zaczęto wykopaliska. Spod sardyńskiej ziemi „wymaszerowała” **armia posągów** – wyrzeźbieni z piaskowej skały giganty wojownicy, zwani dziś Giganti di Monte Prama.

W rezultacie prac wykopaliskowych światło XX wieku ujrzano prawie 30 wojowniczych postaci o wysokości od 2 do 2,6 m. Wciąż trwają spory na temat wieku znaleziska – jedni twierdzą, że kamienna armia powstała ok. 700 lat p.n.e., inni że może być o wiele starsza i mieć nawet sporo ponad 4 tysiące lat! **Giovanni Lilliu**, jeden z głównych archeologów opowiada, że w czasie wydobywania pierwszych fragmentów posągów niebo nagle przykryły ciężkie chmury i rozpętała się burza. Czy to siły sardyńskiej natury i stare bóstwa okazały niezadowolenie? Pytań związanych z gigantami z Monte Prama jest wiele. W jakim celu wyrzeźbiono kamienną armię? Na czyje polecenie? Dlaczego prehistoryczni wojownicy stoją na terenie świątyni, bo tak wykazały badania archeologiczne. Co wyrażają ogromne, **okrągłe jak spodki, hipnotyzujące oczy żołnierzy** sprzed kilku tysięcy lat? Jeśli chcecie osobiście spojrzeć im w oczy, odwiedźcie Muzeum Narodowe w Cagliari lub Museo Civico "Giovanni Marongiu" w Cabras, właśnie na półwyspie Sinis. Natomiast miejsce, gdzie dokładnie wykopano kamienną armię jest tu - 39°57'49.4"N 8°27'12.8"E

SKOK W GŁĄB ŁĄDU, MIASTECZKO CABRAS, MUZEUM - przytulone do wschodniego brzegu jeziora cabras, w dawnych czasach miało bardziej sardyńska nazwę Crabas. Zamieszkuje je dziś niecałe 9 tys. mieszkańców. Wielu z nich, jak ich przodkowie, zajmuje się rybołówstwem, ale nie tylko na morzu, lecz na ogromnym jeziorze Cabras, jednym z największych w Europie. Miasteczko ma ciekawą i burzliwą historię, w której występują aragońscy okupanci, saraceńscy piraci, książęcy ród Arborea, o którym będzie jeszcze mowa przy opisie Oristano, najeźdźcy francuscy i sabaudzcy... Warto zajrzeć do Cabras min 24 maja, odbywa się tu wtedy piękne **barwne święto patronki** miejscowości - Św. Maryi Wniebowziętej. Ciekawie jest także 13 czerwca podczas święta Św. Antonio oraz w sierpniu na **Święto Bottargi** (sardyński kawior, więcej w rozdziale kulinarnym). W pierwszą niedzielę września na terenie gminy w dzielnicy San Salvatore odbywa się słynne święto z procesją religijną młodych **mężczyzn ubranych na biało biegnących na bosaka** - Corsa degli Scalzi. Cabras słynie przede wszystkim z bottargi, to **jajeczka cefala**, ryby żyjącej właśnie w ogromnym jeziorze Stagno di Cabras. Są tu wytwórnie tego aromatycznego produktu, możecie na miejscu kupić bottargę w płatach lub suszona w opakowaniach. Tradycja obróbki jajeczek to przechowywane od pokoleń największe bogactwo Cabras., ikras z Cefala bywa nazywana **“złotem**

z Cabras”. W Cabras warto odwiedzić **Museo Civico Archeologico Giovanni Marongiu** na ulicy Tharros - <https://www.museocabras.it/> W Muzeum zobaczycie wiele obiektów z różnych okresów historii, z czasów przed nuragicznych, z okresu cywilizacji nuragicznej, są obiekty znalezione w nuragach i wiosce nuragicznej odkrytych w okolicy - Cuccuru is Arrius, z epoki żelaza. No i oczywiście stoi tam część kamiennej armii wykopanej na polu w Monte Prama, patrz opis wyżej. Obejrzyjcie tu także znaleziska z fenickiego miasta Tharros. Jeśli interesują Was zabytkowe kościoły, macie w Cabras m in Kościół Św. Ducha - Chiesa Delle Spirito Santo z 1601 r. stoi prawie nad brzegiem jeziora na ulicy Cesare Battisti 32. **Krótką wizyta w miasteczku** - najlepiej zaparkujcie w pobliżu placu Piazza Stagno-Cabras, w pobliżu jest ulica Torino a na jej poboczu miejsca parkingowe.

Plac jest duży, ładny, z 2 wieżami i z pięknym widokiem na ogromne jezioro. na placu odbywają się najważniejsze wydarzenia Cabras. Obok placu wspomniany wyżej zabytkowy kościół parafialny, na jego tyłach resztki murów dawnego zamku Cabras, a w drugą stronę idąc brzegiem jeziora 10 minut dojdziecie do Muzeum z gigantami Monte Prama, po drodze przejdziecie po mostku nad rzeką, będzie przy nim **market Frongia**. Idąc w tą stronę możecie także rzucić okiem na Portale Monumentale Don Peppi - **zabytkowy łuk z XVII wieku**, było to kiedyś wejście do wielkiej posiadłości szlachcica Don Peppi Grisoni, stojący u zbiegu ulic Genova, Tuveri, Colombo i Gallura, to 600 m z placu Stagno. W pobliżu, na ul Cesare Battisti 8 jest **znana restauracja**

Il Caminetto, specjalizuje się w daniach rybnych oraz w owocach morza. Jak zobaczycie, zabudowa miasteczka nie jest zbyt atrakcyjna, niskie domki, labirynt uliczek, nie za dużo sklepów. To zwykłe, sardyńskie, rybackie miasteczko. Naturalne i prawdziwe. Istnieje ciekawe danie lokalne, przygotowywane **wyłącznie w tej okolicy - Sa Mrecca**. Podobno sprowadzili je tutaj Fenicjanie, to ryba cefal namaczana długo w bardzo słonej wodzie, owinięta ściśle gałązkami bagiennej rośliny Sa Zibba. Danie zostaje odwinęte z tego roślinnego pakunku dopiero w czasie posiłku. I jeszcze jedna ciekawostka o Cabras - tradycyjny strój regionalny z Cabras **jest na bosaka :)** W Cabras i okolicy organizowanych jest wiele ciekawych świąt regionalnych (patrz rozdział feste i sagre), np. bardzo tradycyjne i pełne folkloru **Święto Jana Chrzciciela** w sierpniu, święto omówionej powyżej bottargi - **Sagra della Bottarga** w ostatni weekend lipca.

COTYGODNIOWE TARGI W TEJ OKOLICY - w Cabras w czwartki na placu Stagno opisanym wyżej godz. 8-13. We wtorki w Oristano, w środy w San Vero Milis, w piątki w Arborea, w soboty w Tramatzu.

Do Cabras dojedziecie **autobusem z Oristano** - <http://www.arstspa.info/n427.pdf>

SKOK W GŁĄB ŁĄD ŁĄDU, JEZIORO CABRAS - wspomiane już wyżej jezioro ma ok 20 km. kw. Zasilane przez rzekę Riu di Mare Foghe i połączone kanałami z morzem. Powstało tutaj jedyne w swoim rodzaju środowisko przyrodnicze, objęte ochroną żyje mnóstwo ryb i ptactwa wodnego, także flamingi. Spotkacie tu kurki wodne, bąki, czaple, łyski, to wspaniałe miejsca na **birdwatching**. Jednym z miejsc, gdzie warto podjechać i **pospacerować brzegiem jeziora** jest **Torre di Pischeredda**, współrzędne - **39°58'50.0"N 8°30'53.9"E** Na jeziorach w rejonie Oristano

można do dziś zobaczyć **fassone** - tradycyjne łodzie wyrabiane z trzciny. W okolicy wiele innych, mniejszych stawów - Stagno di Mistras, Stagno di Pauli e'Sali...

WINNICA W OKOLICY - w okolicy jest wiele małych i dużych winnic, lokalny słynny szczep to Vernaccia,, do tej można przyjechać na degustacje - <https://www.famigliaorro.it/> , miejscowość Tramatzà, 15-20 minut autem z półwyspu Sinis. Piękna winnica z długimi tradycjami, prowadzi tzw fattoria didattica, czyli zajęcia edukacyjne dla dzieci, wytwarzają także ekologiczne produkty spożywcze, zaprawiane w słoiczkach oliwki, karczochy, pasty warzywne np z dzikich szparagów, bakłażanów. Winnica szczeni się także tym, że wspiera lokalnych artystów i rzemieślników. Aby umówić się na zwiedzanie winnicy i degustacje wypełnijcie tu formularz - <https://www.famigliaorro.it/contatti/> lub dzwońcie/piszcie do nich na whatsapp - 0039 3477526617, lub mail - info@famigliaorro.it Organizują ciekawe imprezy, dowiedcie się o nich z ich fb - <https://www.facebook.com/spiseddadura.famigliaorro.it/>

W CAŁYM ROZDZIALE I ZNAJDZIECIE opisy ok 120 plaż, kilka basenów skalnych i wodospadów, 35 miasteczek i nadmorskich dzielnic, kilkanaście stanowisk archeologicznych, ok 30 punktów widokowych, kilka tras panoramicznych autem, motorem czy rowerem, zaproponowałam także ponad 30 pieszych tras spacerowych i trekkingowych, wskazałam muzea i najcenniejsze zabytki, winnice i serownie, a także stare kopalnie minerałów, które można zwiedzać. Mam nadzieję, że ten szczegółowy opis pomoże Wam poznać najciekawsze zakątki zachodniej Sardynii bez względu na to, w jakim miejscu zachodniego wybrzeża spędzicie wakacje.

---

fragmenty ROZDZIAŁU II – ZWIEDZAMY OKOLICĘ – kilka propozycji jednodniowych wypadów nie tylko na plażę.

Jestem bardzo dumna z tego rozdziału w tym przewodniku. Poniżej 9 pomysłów na całodniowe objazdówki oraz kilka innych pomysłów na spędzenie dnia nie tylko na plaży i poznanie rdzennej kultury i fantastycznej przyrody wyspy. Opisane wycieczki wymagają dysponowania autem, osoby bez auta znajdą porady jak odwiedzić dalsze miejsca bez auta, w rozdziale o komunikacji publicznej. Proponuje wycieczki z punktem startu z 4 różnych rejonów zachodniego wybrzeża, tak, by pomóc Wam dobrać je najlepiej do miejsca pobytu. Nic nie stoi jednak na przeszkodzie, byście zmodyfikowali dowolnie te plany, np zmieniając punkt startu wycieczki, sprawdźcie wtedy czas przejazdu między waszym miejscem pobytu i pierwszym punktem wycieczki, tak by zmieścić się jednego dnia w danej objazdówce. Będzie mi bardzo miło, **jeśli zdacie mi relację**, czy udało się którąś z tras zrealizować, a może odkryjecie po drodze jakieś nowe ciekawe miejsce. Każdy scenariusz wycieczki jest ułożony według podobnych zasad – ogólny opis trasy, lista miejsc, które odwiedzicie, długość całej trasy, następnie szczegółowo opisuje każdy etap wycieczki, przejazdy i poszczególne piękne miejsca. Podaję współrzędne GPS wszystkich przystanków. No to ruszamy na odkrywanie Sardynii.

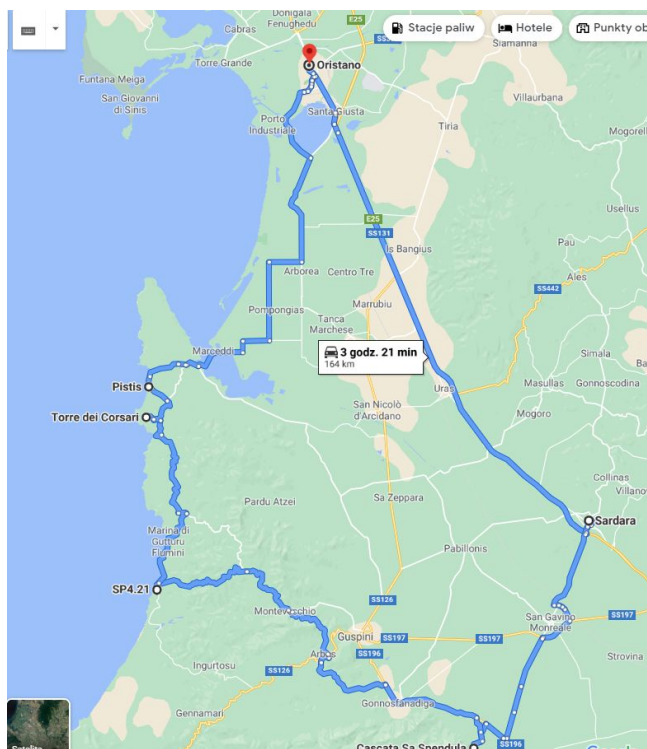

SPIS WYCIECZEK:

- 1. CAŁODNIOWA NA PÓŁNOC Z BOSA - str 86** - modne i pełne życia w sezonie miasto Alghero z cudną starówką, cypel Capo Caccia z Grotą Neptuna, dzika plażę ukrytą pod klifem, cypel Stintino z gwiazdą międzynarodowych konkursów na najpiękniejsze plaże - La Pelosa.
- 2. CAŁODNIOWA NA POŁUDNIE Z BOSA - str 90** - plaża ze skalnym łukiem S' Archittu i groźne baseny skalne, półwysp Sinis i wodospad Sos Molinos, oszałamiające krajobrazy krętego wybrzeża, kwarcowa plaża, flamingi, antyczne wykopaliska i wspaniały górski wodospad.
- 3. CAŁODNIOWA NA POŁUDNIE Z ORISTANO - str 93** - nabierzemy mocy w prehistorycznej świętej studni, wykapiemy się pod wodospadem, odpoczniemy na oryginalnej plaży ze skalnymi daszkami, staniemy pod hiszpańska wieżą na wysokim cyplu, poczujemy żar wierszy w Domu Poety na wydmach.
- 4. CAŁODNIOWA W GŁĄB ŁĄDU Z ORISTANO - str 96** - cały dzień bez plaży, ale pełen dzikiej flory i fauny oraz sardyńskiej historii. Płaskowyż z dzikimi końmi, największe sardyńskie nuragi, klimatyczne miasteczko Laconi, wodospady, źródła, ruiny zamku i sardyńskie menhiry.
- 5. PÓŁDNIOWA NA PÓŁNOC Z NEBIDA - str 101** - opcja np na popołudnie i wieczór po plażowaniu odwiedzimy miejsca wyłącznie w głębi łądu :) świątynia Antas, fantastyczna jaskinia, klimatyczne sardyńskie miasteczko Fluminimaggiore.
- 6. CAŁODNIOWA NA PÓŁNOC Z PORTOSCUSO - str 104** - na tej wycieczce tylko plaże, za to bardzo różnorodne. Będą plaże z jajami dinozaurów, plaże ze złotym piaskiem, z wydmami,, będzie plaża z wejściem przez skalne oko oraz plaże niemal czarne. Będzie także plaża z widokiem na największą w Europie skałę wystającą z morza.
- 7. CAŁODNIOWA Z PORTO PINO DO CAGLIARI - str 107** - urokliwe stare miasto, dzielnica castello z super panoramicznymi tarasami, pełna sklepików i knajpek dzielnica portowa, fascynujący ogród botaniczny i pamiętający czasy Rzymian amfiteatr.
- 8. PÓŁDNIOWA NA WSCHÓD Z PORTO PINO - str 113** - odwiedzimy rejony zupełnie nieopisane w tym przewodniku, rejon Chia z cudownymi plażami, Teuladę z jej plażową wizytówką , słynna plażą Tuerredda, super panoramiczny cypel Capo Malfatano
- 9. CAŁODNIOWA Z PORTO PINO NA WSPY SANTI'ANTIOCO I SAN PIETRO - str 115**
-z wyspy na wyspę, czyli jeden dzień spędzony na wysepkach Isola Sant'Antioco oraz isola San Pietro. Oszałamiające punkty panoramiczne, 2 śliczne miasteczka i dzikie plaże, a także mały rejs po morzu.

FRAGMENT WYCIECZKI NR 3 CAŁODNIOWA NA POŁUDNIE Z ORISTANO

Nabierzemy mocy w prehistorycznej świętej studni, wykapiemy się pod wodospadem, odpoczniemy na oryginalnej plaży ze skalnymi daszkami, staniemy pod hiszpańska wieżą na wysokim cyplu, poczujemy żar wierszy w Domu Poety na wydmach. Wycieczka jest możliwa także dla osób mających noclegi w Bosa., między 6 Bosa a Oristano, a także niżej np na Costa verde czy w Buggeru, Nebida, zmodyfikujecie tylko pierwszy i ostatni etap.

PLAN WYCIECZKI:

- przejazd z Oristano do Sardara
- wizyta w świętej studni
- przejazd z Sardara pod wodospad Sa Spendula
- przejazd spod wodospadu Sa Spendula do Portu Maga
- relaks na plaży S'Acquedda, spacer na dzikie plaże na Rocca Bucconis
- przejazd do Torre dei Corsario
- zdjęcia spod hiszpańskiej wieży
- przejazd do Pistis
- spacer przez wydmy do Domu Poety
- powrót do Oristano

Trasa powyżej na mapce, całkowity czas przejazdów 3,5 godziny, link do trasy na google maps:

<https://www.google.pl/maps/dir/Oristano,+Prowincja+Oristano+09170,+W%C5%82ochy/Sardara,+09030+South+Sardinia,+W%C5%82ochy/Cascata+Sa+Spendula,+Str.+per+Sa+Spendula+e+Villacidro,+09039+Villacidro+SU,+W%C5%82ochy/39.5693063,8.4618053/Torre+dei+Corsari,+09031+South+Sardinia,+W%C5%82ochy/Pistis,+09031+South+Sardinia,+W%C5%82ochy/Oristano,+09170+Prowincja+Oristano,+W%C5%82ochy/@39.7120089,8.6918773,11z/data=!4m39!4m38!1m5!1m1!1s0x12dd9be7ed5515ed:0xa58565a678eb8601!2m2!1d8.5883863!2d39.906182!1m5!1m1!1s0x12e76065ee05facd:0x7125431ae506a34e!2m2!1d8.8209943!2d39.6138357!1m5!1m1!1s0x12e76f6ab6b926d5:0x3fa7341a0ac4e2ce!2m2!1d8.7251961!2d39.4678237!1m0!1m5!1m1!1s0x12dd7fda018f3855:0x36c7988f4b88e1f0!2m2!1d8.4526986!2d39.6798377!1m5!1m1!1s0x12dd7fbbea698495:0x32651e349187ceed!2m2!1d8.4547557!2d39.6995344!1m5!1m1!1s0x12dd9be7ed5515ed:0xa58565a678eb8601!2m2!1d8.5883863!2d39.906182!3e0>

zabieramy - stroje kąpielowe, sprzęt plażowy, prowiant, wodę/napoje, wygodne pełne buty na spacer po wydmach,

Opis szczegółowy:

- **przejazd z Oristano do Sardara**, 30 minut jazdy,

ŚWIĘTA STUDNIA ANASTAZJI - bardzo ciekawe i tajemnicze miejsce - to jedno z ok. 50 odkrytych dotąd na wyspie miejsc kultu wody. Święta Studnia imienia św. Anastazji znajduje się na terenie dzisiejszego kościoła, który postawiono właśnie na ruinach dawnej świątyni wody. Drogowskazy w miasteczku sardara kierują właśnie do tego kościółka, jedziemy więc za napisami - **CHIESA DI SANT ANASTASIA**. Kościółek i święta studnia stoją na północ z centrum miejscowości przy ulicy Via Eleonora D'Arborea, tel. +390709386183. Miejscowi nazywają to miejsce w swoim dialekcie - **sa funtana de is dolus**. Powstało prawdopodobnie ok XII w p.n.e. Ułożone ze skał bazaltowych oraz wapiennych stopnie prowadzą w dół do okrągłej komory ze świętym źródłem. Warto odwiedzić także kościółek przy którym jest święta studnia, ma korzenie bizantyjskie, choć jego dzisiejszy wygląd to głównie wiek XV. Google podaje godziny otwarcia 9-13 oraz 16-19, ale nie wspomina o biletach, więc wydaje się, że wstęp jest bezpłatny. Kilka słów o miasteczku sardara na str 49.

KILKA SŁÓW O ŚWIĘTYCH STUDNIACH - specjaliści od

wibracji naszej planety i naenergetyzowania różnych miejsc wskazują święte studnie sardyńskie jako tzw. miejsca mocy.

Podejrzewają, że przodkowie dzisiejszych Sardyńczyków

przybywali tam, by się uzdrawiać. Prócz tego służyły do obserwacji

księżycy i obliczeń kalendarza astronomicznego. To element

wielkiego „muzeum pod gołym niebem”, jakim jest Sardynia, jeśli

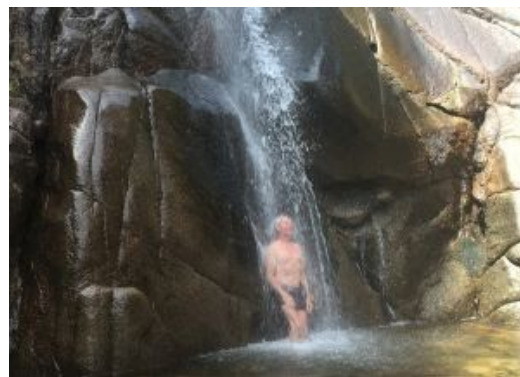
tam traficie, dotknięcie kamiennych bloków ułożonych bez żadnej zaprawy przez ludzi przed ok. 5 tysiącami lat! Święte studnie nuragiczne były komorami pod ziemią, schodzi się po kamiennych stopniach i zwykle na „suficie” korytarza też są stopnie, jakby odbicie tych dolnych, na dole było źródło, z wielu z nich wciąż wypływa woda i wierzy się, że ma działanie lecznicze.

- **przejazd z Sardara pod wodospad Sa Spendula**, 25 minut jazdy, możecie wpaść na poranną kawę do miasteczka Villacidro, podobno żyją tam prawdziwe czarownice, więcej na ten temat na str 53. Sa Spendula znajduje się ok 1,5 km z Villacidro na półn zachód, **współrzędne parkingu - 39°28'08.7"N 8°43'30.8"E**

WODOSPAD SA SPENDULA - fajny na wycieczkę z dziećmi, duży wygodny parking 200 m od wodospadu, z barem, toaleta, a także **źródłem krystalicznej wody**, weźcie więc na wycieczkę puste butelki na wodę. Z parkingu idziecie wygodnym drewnianym chodnikiem nasłuchując coraz głośniejszego szumu wody, wodospad na kilka pięter, na dole tworzy skalny basen, można się tu wykapać i cudownie orzeźwić w gorący dzień, ale włożcie lepiej buty do wody by nie poślizgnąć się na mokrych kamieniach lub nie skaleczyć o jakiś ostry kamień na dnie n skalnej niecki. Obok wodospadu mniejsze baseniki z płytka wodą, fajne miejsce do zabawy dla dzieci, przepiękne widoki dookoła. Naszą wizytę tam obejrzyjecie na tym filmiku - <https://www.youtube.com/watch?v=RTq3heeS8Gk&t=15s>

reszta wycieczki w przewodniku

fragment ROZDZIAŁU III – FESTE I SAGRE - czyli zobaczymy, jak miejscowi potrafią się bawić...

Spędzając wakacje we Włoszech i na Sycylii macie dużą okazję natknąć się na jedną z bardzo wielu „Fest” i „Sagr”, jeśli w barze, na przystanku autobusowym czy na murze zobaczycie plakat z napisem „Festa di...” albo „Sagra di.....” – to znaczy, że w najbliższym czasie w okolicy będzie taka impreza organizowana. Przykład takiego plakatu obok. Po słówku „di” .... Coś tam oczywiście będzie, i to „coś” określa temat imprezy, festynu. Po słowie festa, najprawdopodobniej będzie imię jakiegoś świętego – np. : Festa di Sant Antonio” – Święto świętego Antoniego itp... bo festy są zwykle związane z jakimś patronem miasteczka, z jakimś świętym itp... natomiast po słowach „sagra di..”zwykle będzie coś do jedzenia lub picia, na przykład –„sagra di vino” – święto wina, „sagra di calamari” – **święto kalmarów**... itp. Jeśli taki plakat zobaczycie, sprawdźcie datę, jeśli pokrywa się z Waszym pobytem, sprawdźcie miejsce, zwykle jest napisane gdzieś przy nazwie imprezy. Jeśli nie umiecie go „wyłowić” z treści, zapytajcie kogoś w okolicy wskazując na plakat – „dove e’ questa sagra, festa? „ (wym. dove e kłesta sagra, festa? „ – co znaczy – „gdzie jest ta sagra, festa? „ bo impreza może być w jakimś pobliskim miasteczku czy wiosce. Sagry i festy różnie wyglądają. Te religijne „Festy” związane są z procesją (czasem bardzo ciekawą kulturowo. Tradycyjne stroje, ustrojone wozy czy łodzie) Procesja z figurą świętego lub Madonny. Zwykle przy tym w centrum miejscowości są stoiska z lokalnymi produktami spożywczymi, wyrobami rzemieślniczymi, wieczorem jest koncert, potańcówka przy muzyce na żywo itp...

Natomiast Sagre, w 99 % mają na celu próbowanie, często gratis lub za symboliczną opłatą czegoś, z czego

dana okolica słynie – są święta piwa, wina, oliwek, serów, ryb i owoców morza, pomarańczy i wiele innych.

w pozostałej części rozdziału znajdziecie opis sardyńskich tańców tradycyjnych, wskazówki jak samemu znaleźć w sieci informację kiedy i gdzie w okolicy Waszego pobytu toczą się takie wydarzenia. Opis ponad 20 lokalnych festynów na zachodnim wybrzeżu i w jego pobliżu, w rozdziale I opisując miasteczka na zachodnim wybrzeżu także wskazuje toczące się w nich na przestrzeni roku festy i sagry, więc w całym przewodniku jest tego więcej. Poniżej 3 festy z wielu opisanych w przewodniku:

KARNAWAŁ W ORISTANO, SARTIGLIA - zwykle w ostatnim tygodniu stycznia, największy i najbarwniejszy karnawałowy wyścig konny, w niedzielę po Tłustym Czwartku oraz we wtorek przed Środą Popielcową. W ramach tutejszego karnawału organizuje się „wyścigi po gwiazdę”, czyli la corsa alla stella. Przebrani w maski i kolorowe stroje jeźdźcy na koniach, zwani Componidoris, polują na zawieszoną nad ulicą gwiazdę. Bycie choć raz w życiu jednym z nich to marzenie wielu mieszkańców okolicy. Odbywa się także wielki pochód mieszkańców w strojach tradycyjnych, na ulicach miasta są stoiska z gorącymi potrawami, smakołykami, gra muzyka, ludzie poprzzebierani i tańczą i bawią się do późna. Tu filmik z mojej wizyty w Oristano podczas Sartiglia - <https://www.youtube.com/watch?v=yfMnLY5wBOQ&t=52s>

BATTAGLIA A SANLURI - czyli Bitwa w Sanluri, piękna impreza historyczna oparta na odegraniu wielkiej bitwy, która rozegrała się w 1409 r między walczącymi o niepodległość Sardyńczykami a najeźdźcami aragońskimi. Sanluri leży w głębi lądu, 40 minut autem z Oristano. Są jeźdźcy na koniach w tradycyjnych strojach, spektakle teatralne, występy muzyczne, taniec, stoiska z rękodziełem i lokalnymi przysmakami. Zwykle 6 lipiec.

MATRIMONIO MAURITANO W SANTADI - Mauretański Ślub w Santadi, z Porto Pino 40

minut autem, zwykle 1-4 sierpnia, podczas tego święta odprawia się według dawnych zwyczajów zaślubiny i wesele, są także koncerty, występy, deklamowanie poezji sardyńskiej, degustacje enogastronomiczne, można **posłuchać słynnego launeddas** i obejrzeć przepiękne stroje tradycyjne.

---

fragmenty ROZDZIAŁU IV – „NIEBO W GĘBIE” – czego koniecznie trzeba spróbować, gdzie zjeść, gdzie zrobić zapasy spożywcze, co lokalnego ugotować samemu, co przywieźć do Polski.

KUCHNIA SARDYŃSKA - czyli przegląd typowych tradycyjnych dan i produktów spożywczych. Należy pamiętać, że tak jak Włochy składają się z wielu regionów, a w każdym spotkamy inne lokalne dania i przysmaki (i oczywiście inny dialekt, zwyczaje i tradycje), tak i Sardynia, sama będąca bardzo odmienną prowincją Włoch (a do tego wyspą, co też wpłynęło na „unikalność” miejscowych specjałów), składa się również z mniejszych regionów, a każdy ma do zaoferowania coś swojego, lokalnego. Jest jednak kilka potraw, które spotkacie niemal wszędzie na wyspie. Ogólnie rzecz biorąc, kuchnia sardyńska uważana jest we Włoszech za bardzo prostą skromną (mówi się nawet o niej „kuchnia biedaków”), ale i bardzo zdrową - z pewnych ciekawych ogólnoswiatowych badań nad długowiecznością ludzi wynika, że część rejonu Nuoro i Ogliastra w najwyższych sardyńskich górach w centralnej Sardynii to jedno z 5 światowych Blue Zone miejsc na świecie, gdzie ludzie żyją najdłużej. Jednym z czynników jest oczywiście jedzenie. Sardyńskie potrawy są świetnie doprawione aromatycznymi, lokalnymi ziołami, bardzo często jest to szafran, rozmaryn, mirt, jałowiec. Sardyńskie zioła mają podobny najlepszy smak na świecie. W rozdziale I przy opisie każdej miejscowości na zachodnim wybrzeżu i w głębi lądu podaje gdzie warto iść na obiad czy kolację oraz kiedy odbywa się cotygodniowy lokalny targ.

tu nasze filmiki po polsku, opowiadające o sardyńskim jedzeniu, a także o gotowaniu na Sardynii: Tutaj 4 nasze filmy o sardyńskim jedzeniu po polsku :

[CO WARTO ZJEŚĆ NA SARDYNII](#)

[GDZIE JEŚĆ NA SARDYNII](#)

[NASZE GOTOWANIE NA SARDYNII CZ 1](#)

[NASZE GOTOWANIE NA SARDYNII CZ 2](#)

SERY – zdecydowanie coś, czego na Sardynii warto próbować!!! Są przepyszne. Hodowanych na wyspie owiec jest 3 razy więcej niż jej mieszkańców, dlatego najczęściej spotkacie tu doskonałe sery owcze. - pecorino (wym. pekorino), niewiele mniej jest kozich – caprino, ich

eksport to jedno z głównych źródeł dochodu wyspy. Jeden z gatunków sera owczego o nazwie Pecorino Sardo uzyskał specjalne międzynarodowe „Chronione Oznaczenie Geograficzne”.

Popularny jest też „ser żółty” – z mleka krowiego –vaccino, nazywany często „perette” (wym perette, co oznacza „gruszki” bo wytwarzany jest w kształcie, który przypomina wielką gruszkę) Na pewno zobaczycie je wiszące na sznurkach w sklepach spożywczych i na targach. Kupując tutaj sery możecie być pewni, że to prawdziwe sery – nie z jakiejś tam mieszanki z dodatkiem sztucznych zapachów itp... Na wyspie kupicie też bez problemu typowo kontynentalne sery włoskie – parmezan, mozzarella, gorgonzolę, wszystkie dobrej jakości. Na Sardynii jest

mnóstwo małych, lokalnych wytwórców sera, często sprzedają je przy drodze. Jeśli zobaczycie napis VENDITA FORMAGGI, czasem napisany na zwykłym kartonie i przyklejony do przydrożnego drzewa ze strzałką wskazującą dojazd, warto tam zajechać, spróbować, kupić. Zwykle jest tanio i bardzo miło... Ciekawostką jest naprawdę „prerażająco oryginalny” ser lokalny – **CASU MARZU** - (wym kazu marcu) to ser, w którego powstawaniu mają swój udział larwy much i te **larwy zjadasz razem z serem**. Żywe (poważnie), można go czasem spróbować na festach i sagrach. Ja spróbowałam, a ...co tam! Bardzo mocny, specyficzny smak... Pyszna jest sardyńska ricotta polana miodem – super prosty i pyszny deser. Sardyńskie sery twarde, dłużej sezonowane, przywiezione do kraju, trzymane w lodówce lub w chłodnym miejscu zawinięte w lnianą lub płócienną szmatkę trzymają się zdrowo wiele miesięcy.

w pozostałej części rozdziału znajdziecie:

- informacje o innych klasycznych sardyńskich produktach spożywczych
- opisy najpopularniejszych dań, które znajdziecie w menu sardyńskich restauracji
- co to jest tzw “sardyńska uczta” i sardyńskie agriturismo?
- lista sprawdzonych gospodarstw na zachodzie wyspy, do których warto pojechać na sardyńską ucztę
- Polak potrafi, czyli przepisy kuchni sardyńskiej, włoskiej i inne pomysły gastronomiczne do wykorzystania podczas wakacji na Sardynii
- mercati settimanali czyli lokalne targi żywności
- sardyński bar, czyli centrum kulturalno-plotkarsko-opiniotwórcze w sardyńskiej społeczności ;)
- tłumaczenie na polski napisów na lokalach, sklepach, przy drogach, związanych z jeżdżeniem

---

---

fragmenty ROZDZIAŁU V – GRUNT TO DOBRA ORGANIZACJA czyli kilka praktycznych rad , wskazówek i wyjaśnień o spędzaniu wakacji na Sardynii.

W tym rozdziale rady i informacje praktyczne o jeźdźeniu po Sardynii autem, parkowaniu, bezpiecznym plażowaniu, karach i mandatach, sytuacjach wymagających pomocy, o dogadywaniu się z lokalsami, dialekcie sardyńskim, bezpiecznym biwakowaniu w pobliżu plaż, kilka pomysłowych rozwiązań dotyczących upału i słońca i inne przydatne wskazówki. Jedna z rad poniżej:

DIFFERENZIATA – czyli segregowanie śmieci, kwestia bardzo ważna! Na 90% w kuchni wynajmowanego domu będzie wisiała rozpiska, przykład obok, jakie odpady w jakim pojemniku lub worku trzeba wystawić w określony dzień tygodnia na ulicę. Szczególnie ważne wystawianie resztek organicznych tzw ORGANICO, zwykle 2-3 razy w tygodniu, bo najszybciej się psują.

=====

fragmenty ROZDZIAŁU VI – WSIĄŚĆ DO POCIĄGU BYLE JAKIEGO

czyli o środkach transportu publicznego na zachodzie Sardynii.

w tym rozdziale:

- kilka słów refleksji na temat odkrywania wyspy bez auta i z autem
- słówka i zwroty przydatne w komunikacji publicznej z tłumaczeniem i polską wymową
- jak znaleźć w sieci info o połączeniach komunikacji publ?
- dojazd do miasta z 2 lotnisk najbliżej zachodniego wybrzeża
- beach bus w Alghero
- przewoźnicy autokarowi na Sardynii, jak znaleźć konkretne połączenie na ich stronach?
- linki do linii autokarowych łączących Cagliari oraz Alghero z miejscowościami na zachodzie Sardynii
- linki do połączeń autobusowych do plaż i miejscowości nadmorskich na zachodnim wybrzeżu
- pociągi na Sardynii, opcje połączeń kolejowych na zachodnim wybrzeżu
- wypożyczalnie skuterów, rowerów, kładow, motocykli.

CAGLIARI - Z LOTNISKA DO MIASTA - Najprościej i najszybciej pociągiem. Bieriecie pociąg z lotniska, na lotnisku w Cagliari, jest peron kolejowy na lotnisku, prowadzą do niego napisy po włosku i angielsku i symbol pociągu, można stąd pojechać do centrum Cagliari lub w ogóle na północ Sardynii – do Olbii. - bilet do centrum Cagliari ok. 1,3 euro , jedzie 7 minut, tylko uwaga - na lotnisku na peronie nie ma kasy biletowej, trzeba kupić bilet w automacie. Wielu turystów tego

nie wie, stoją potem zdezorientowani na peronie i wielu w końcu jedzie na gapę i to nie jest ich wina tylko złej organizacji, ja też razjechałam na gapę bo automat był nieczynny.. Ostatni kurs jest zwykle przed północą a pierwszy ok. 6 rano. Na zdjęciu peron lotniskowy.

Wysiadacie na stacji Cagliari, wychodzicie z dworca kolejowego na duży ładny plac - to Piazza Matteotti - główne miejsce kolejowo-autobusowe. Tu przystanki wielu linii autobusowych, dworzec autobusowy, w środku kasy biletowe, stąd autobusy dalekobieżne linii autokarowej ARST do różnych dalszych miejscowości na Sardynii.

Tu sprawdzicie godziny odjazdów -

<https://www.trenitalia.com/> w górne okienko wpisujecie Elmas Aeroporto w dolne Cagliari.

Z lotniska Elmas jeździ też autokarowy przewoźnik ARST, opisany niżej -

<http://www.arstspa.info/160.pdf>

KILKA SŁÓW REFLEKSJI - czy da się odkrywać Sardynię bez auta? da się, ale jest to dużo bardziej czasochłonne, skomplikowane, a ilość miejsc, do których dotrzecie mocno ograniczona. Ten fakt jeszcze bardziej dotyczy zachodniego wybrzeża Sardynii. Ponieważ, jak już wiecie, są tu dziesiątki kilometrów wybrzeża bez żadnej infrastruktury turystycznej (i to jest super), po prostu nie dotrzecie w wiele fantastycznych miejsc. Poza tym, intensywne jeżdżenie autobusami np przez 4 osobową rodzinę może się okazać prawie tak samo kosztowne jak wynajęcie auta, szczególnie poza lipcem i sierpniem. Jakims wyjściem z sytuacji jest wynajęcie auta na część pobytu i wykorzystanie go wtedy jak najaktywniej. Jednak wtedy pewnie będzie potrzebny transfer w obie strony z lotniska na miejsce pobytu, a jego koszt np gdzieś wyżej na zachodnim wybrzeżu, na pewno przekroczy koszt wynajęcia auta. Z moich doświadczeń wynika także, że najtaniej auto wynajmiecie na lotnisku, rezerwując je najlepiej dużo wcześniej, w lokalnej uczciwej firmie. Wynajęcie auta gdzieś na miejscu, z dala od większych miast, zwykle wychodzi drożej. Mimo mojego mocnego przekonania o sensowności wynajęcia auta na zachodnim wybrzeżu, podaję tu poniżej konkretne info, które pomoże osobom bez auta w dostępnej komunikacji publicznej do miejsc dotrzeć. Na koniec konkretny przykład - żeby dojechać np z Alghero do Oristano autem, trzeba 2 godziny, można po drodze zatrzymać się na którejś z dzikich plaż po drodze czy odwiedzić słynną świętą studnię Santa Cristina. Bez auta podróż ok. 3,5 godziny z co najmniej 1 przesiadką. W rozdziale I Plaże i miasteczka w kilku miejscach także podałam info o możliwościach dojazdu autobusem w opisywane miejsca. Podróżuję po Sardynii od r 2010, pierwsze 3 lata z plecakiem, bez auta, środkami komunikacji publicznej, potem odważyłam się wynająć auto i jakość mojego odkrywania tej wyspy zmieniła się diametralnie, nie wyobrażam już sobie inaczej :)

JEŚLI MACIE PYTANIA ZWIĄZANE Z TREŚCIĄ PRZEWODNIKA, PISZCIE:

mail - alicjanasardynii@gmail.com

fb - Alicja na Sardynii